

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1712

Q. 246. Quomodo pœnitens practicè disponi possit ad dolorem de peccatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42433

credere debet pœnitens remissionem peccatorum ex meritis Christi nobis fieri, ideoque eisdem Christi meritis eandem sperare. 3. Pœnitens debet incipere diligere Deum tanquam omnis justitiæ fontem: quibus verbis multum confirmatur sententia ad valorem Sacramenti prærequirens actum, qui sit amor saltem concupiscentiæ & positiva conversio ad Deum tanquam finem ultimum: ideoque ad prudentem Confessarium pertinebit, suggerere motiva alius dilectionis erga Deum, per quam absolvendus redeat ad illum, à quo se averterat peccatum, imò expedit suggerere motiva etiam perfectæ contritionis, ut tanto cum majori fructu suscipiatur Sacramentum. 4. Cùm Confessarius sæpe præire debeat in istos omnes actus, ante omnia necesse est, ut ipsemet distinctè noverit motiva fidei, spei, attritionis, contritionis, charitatis: formulas istorum actuum dedil. 2. à n. 153., quisque pro suo gustu facillè proponet similes.

1723. Q. 246. Quomodo pœnitens practicè disponi possit ad dolorem de peccatis. R. §. 1. Quamvis adulti ordinariè præsumi possint habere dolorem de peccatis, ideoque opus non sit de hoc rogare, uti notant *Lohn.* & alii cum *Ills.* n. 240. tamen expedit, ut Confessarius plerosque excitet ad dolorem & propositum, suggestis pro utroque motivis secundùm capacitatem pœnitentium: & quia non omnes eisdem motivis permoventur, debet Confessarius omnis generis motiva in promptu habere, & prout visum fuerit opportunum, jam hoc, jam illud proponere. Motiva autem illa sunt universim quatuor, *pœnæ*, quas peccata merentur; *præmia* & bona, quæ demerentur.

demerentur; *turpitude*, quam in se habent, infinita *Dei bonitas*, cui opponuntur. Audacibus proponenda sunt motiva pœnarum, timoris, justitiæ Dei: ingenuis motiva honestatis, quæ est in virtute: timidis motiva præmiorum & bonitatis Dei.

§. 2. Motiva, quæ magis particulatim suggereri possunt, per quæ pœnitentes tandem adducantur ad contritionem de mortalibus, sunt sequentia. 1. Unicum mortale detraxit angelos, creaturas perfectissimas, à summo cœlo ad ima tartari, sine spe redemptionis aut veniæ: quid tu non mereris homo vilissime post tot mortalia? 2. Mortale unicum ab Adamo prius innocente commissum induxit misérias omnes in Adamum totumque genus humanum: & tu putas te tot peccatorum pœnis non opprimendum? 3. Unicum mortale meretur omnes inferni pœnas: cogita earum magnitudinem, ac præcipuè æternitatem: minimum malum evadit intolerabile, si sit æternum. 4. Quodvis mortale occidit animam spiritualiter, quia tollit gratiam, quæ sola est vita animæ: si fugis mortem corporis, cur non magis animæ? hæc æquè irreparabilis est atque illa, nisi te præveniret miseratio Dei, qui justè negare posset, si niuis sæpe reperas; & certò negabit, si numerum tibi præfinitum impleveris, hinc time omne NB velut ultimum. 5. Mortale facit mancipium diaboli, cui se submittit peccans: Horres servitutem apud Turcas, hæc pejor est & miserior, quamvis non ita sentias. 6. Mortaliter peccans coram Deo vel de eo non dolens, est similis homini in faciem maledicenti alteri, qui ejus vitam haberet pendulam à filo, quod posset

posset omni momento præscindere & in æternum barathrum devolvere: Quanta hæc est meritas! 7. Unicum mortale te privat omni jure ad cœlestem gloriam, reddit te indignum omnibus gratiis & donis: si tantopere fugi jacturam temporalium, cur non magis æternorum & spiritualium? 8. Omne mortale iterum crucifigit Christum, quia ponit causam, propter quam crucifixus est: propter solum mortale Christus affixus est Cruci & occisus, quia pro tanta malitia satisfacere non poterat nisi Deus ipse. 9. Deus Filium suum unigenitum mortem tradidit, ut tolleretur peccatum: hinc collige mortalitiam, quia plus odit peccatum, quam amat vitam Filii. 10. Mortale facit Christi sanguinem carere fructu, evacuatur Passio, merito contemni, gratias despici. 11. Mortale Deum ipsum destruit, quantum in se est, nam eo tollit rationem finis ultimi, quem ponit creatura, hanc complectens abjecto Deo. 12. Mortale est summè inhonestum & turpe in se, quia deordinatur à prima Regula omnis honestatis, quæ est sanctissima Dei voluntas; ideoque est damnabilis inobedientia & transgressio æternæ legis Dei. 13. Mortale est summa ingratitude contra Deum benefactorem, creatorem, redemptorem, conservatorem, ac etiam æternæ præmiæ offerentem. 14. Est summa injuria, quia honorem & gloriam per omnes actiones nostras Deo debitam suffuratur, & consecrat mundo, carni aut diabolo. 15. Est rebellio contra Deum, cujus se dominio vult subtrahere, imò cui hostilitatem indicit. 16. Est summa infamia, cum sciatur in æternum perdetur corpus & animam, & tamen ametur. 17. Mortale

tale dæmoni tradit animam tuam, quam Pater æternus sibi adoptarat in filiam, Filius in sororem, Spiritus S. in sponsam. 18. Mortale inhonorat omnes perfectiones divinas, justitiam vindicativam, quam non timet humana temeritas: benignissimam misericordiam, quâ abutitur detestanda iniquitas: æternam beneficentiam, quam non agnoscit ingratiſſima creatura: integerrimam sanctitatem, cujus imaginem deturpat foedissima animæ macula: supremam potentiam, quam facit sibi servire ad ipsam Dei offensam & contemptum: immensitatem infinitam, peccando contra Deum in ejus præsentia & conspectu: sapientiam ineffabilem, cujus consilia, quantum in se est, evertit: summam majestatem, coram qua contremiscunt Seraphini, contra quam insurgit vilissimus terræ vermiculus: pulchritudinem amabilissimam, quam despicit præ foeda creatura: incomprehensibilem bonitatem, cui præfertur momentanea voluptas. 19. Times & amas Regem tuum, Dominum tuum, Patrem tuum; & merito, quia justi sunt; punire te possunt, si eos offendas; benefaciunt tibi; de se digni sunt non offendi sed amari, quia boni sunt. Et quid hi? quid creaturæ omnes respectu Dei? nemo tam Pater est, quam Deus. 20. Peccatum mortale est summum & unicum malum, quod Deo summè bono fieri potest. Conclude, quia mortale tibi est ita malum & damnosum; quia in se tam malum est & turpe; & maximè quia Deo summè bono est ita malum ac displicens, detestare illud & dole de illo ex toto corde, ac propone firmissimè nunquam illud posthac committere.

1725. §. 3. Prudentis Confessarii nunc est ex
 similibusque motivis unum vel plura propo-
 nere secundum necessitatem, capacitatem
 dispositionem pœnitentis, ut hunc adducatur
 dolorem etiam perfectum. Præter bonas sug-
 gerit etiam *Sporer* De pœn. à n. 244. *Prima*
 ex turpitudine peccati, pro honestis & ven-
 cundis. *Secunda* ex metu gehennæ, pro quibus
 libet, maximè timoratoribus. *Tertia* ex me-
 pœnarum, pro honestioribus, præsertim tem-
 pore morbi, infortunii, adversitatis. *Quarta*
 iterum ex metu pœnarum, pro sceleratis valde
 insipidis & insensatis, quas non exscribo, qui
 typo publico passim habentur.

1726. §. 4. Si pœnitens otium habeat & sit capa-
 considerationis, perpendat Dei in se bonita-
 tem & beneficentiam hoc modo. 1. Pater æter-
 nus ab æterno dilexit me, creavit in tempore
 ad imaginem suam & ad finem tam sublimem
 beatitudinis æternæ, tot donis naturæ & gra-
 tiæ dotavit, omnes creaturas, seipsum quoque
 imò & meipsum mihi dedit & reddidit, hæc
 nusque conservat & fovet. 2. Filius Dei pro me
 de cælo descendit, tanta passus, ex tantis mi-
 malis fuso suo sanguine redemit, eodem san-
 guine & corpore suo me pascit, fratrem me
 vult suum esse & regni sui cohæredem. 3. Spir-
 itus S. me in Baptismo sanctificavit, ad fidem &
 Ecclesiam veram præ tot aliis adduxit, innum-
 meris donis suis, illuminationibus, piis moti-
 bus dignatus est: & quot alia particularia, quot
 alia mihi incognita beneficia fecit Deus? An
 non hæc omnia sincerissimi amoris erga me
 sunt argumenta? Ita me amavit Deus, seipso
 beatus, meum non indigens. Et quid ego tanta
 boni-

bonitari, quid tanto amori rependi? Conferam hæc beneficia cum ingratitude mea, & videbo causam esse, cur meipsum accusem, detestor ingritudinem tantam cum intensissimo dolore. 4. Postquam meâ culpâ gratiam primam in Baptismo acceptam perdidit, non abiecit me benignissimus Deus, quamvis meritò potuisset, sed cum posset æternum damnare, spatium pœnitendi dedit, non semel sed sæpius: summâ misericordia & longanimitate expectavit me, ut redirem, invitavit promissis, allexit inspirationibus: verè mecum sincerè egit Deus & paternum in me amorem habuit, qui me sibi hostem perdere noluit sed sanare & salvare. Quid ego fecissem tali hosti meo? Quid facit hosti suo homo potens ulcisci? Non ita Deus. Concludam in Deo debere esse infinitam bonitatem, quæ illum ad sic parcendum & miserandum commoveat: dolebo itaque de tantæ bonitate offensa. 5. Quamvis Deus tanta mihi beneficia non contulisset, adhuc tamen dignissimus erat, quem non offenderem, nam in seipso essentialiter & eminentissimè continet omnem rationem omnis boni propter se amabilis & expetibilis, ita ut nulla sit in creaturis honestas, nulla pulchritudo vel jucunditas, nulla perfectio, bonitas, amabilitas, quæ modo infinite perfectiori non sit in Deo. Ipse est infinita Majestas, magnificentia, sapientia, justitia, misericordia, sanctitas, pulchritudo. Ipse est summa & infinita perfectio. Ipse summum & unum bonum est, nam nemo bonus nisi solus Deus. Itaque quamvis nec pœna timenda nec præmium sperandum esset; quamvis nulla nobis beneficia fecisset; quamvis quo-

Rrr 3

ad

ad corpus & animam essemus in nihilum redigendi, tamen Deus propter se & propter infinitas perfectiones suas dignissimus erat non offendi, sed à me omnibusque creaturis omnimodo possibili coli. Digna erat ejus Majestas quæ non contemneretur: digna justitia, quæ non irritaretur: digna omnipotentia, quæ non abuteretur ad peccatum, digna pulchritudo, misericordia, bonitas, quæ semper amaretur. Deo igitur, quia tanto bono tantum malum feci & ita graviter displicui, ac propono cavere posthac.

1727. §. 5. Motiva, quibus pœnitens adduci potest ad dolorem de venialibus, sunt, 1. Omne veniale est malum pejus omni alio hujus mundi malo: hinc nec unico mendacio licitum esset omnia mundi mala avertere, nequidem omnes damnatos ab inferno liberare. 2. *Moyse* Deo gratissimus ob levem diffidentiam culpam exclusus est à terra promissionis: levis *Bethsamaritarum* curiositas cæde 70. virorum de populo & 50000. plebis; levis *Oze* imprudentia morte repentinâ; levis vanitas *Davidis* in numerando populo peste & morte 70000. est punita Anima, Dei sponsa, existens in gratia habens unicum veniale, non admitteretur ad conspectum Dei: imò post remissum veniale quoad culpam, debet pro illo pœnas sustinere in acerbissimo igne purgatorio. 3. Veniale non auferit quidem de se gratiam, attamen facit periculum & est occasio amittendi: Unicum veniale impedire potest seriem gratiarum actualium, quarum unâ deficiente homo damnabitur, alioqui salvandus. 4. Veniale tollit respectum Majestati divinæ debitum: venialiter peccant

cans non vult Deum tollere, attamen vult ei displicere: Dæmoni potius quàm Deo vult istâ actione placere. 5. Omne veniale est magna ingratitude, inobedientia, injuria contra Deum, cui gloriam suffragatur: est abusus divinæ omnipotentia: est aliqua aberratio seu deflexus à fine ultimo. 6. Deus odit veniale, & hoc debet esse satis homini, qui cogitat Deo æternum frui. Veniale Deo summè bono malum est, Deo summè digno semper & omni possibili modo amari, coli, honorari, displicet, & ideo detestandum est. Detestare igitur, dolere, proponere non committere imposturam.

Q 247. *An communiter debeat judicari dispositus, qui confitetur aliquod mortale primâ vice commissum.* R. Negant Jansenistæ & Rigoristæ multi cum *Opstraedt* in Pastore bono p. 4. c. 6. §. 1. n. 4. ideoque inquirunt, absolutio dari non poterit, nisi fortè accideret casus miraculosæ conversionis aut esset articulus mortis, quod magis dicunt, si mortale sæpius repetitum confiteretur: 1. quia Christus ad hoc instituit Confessarios, ut disponerent peccatores ad pœnitentiam, hoc autem frustra fecisset, si illi communiter venirent bene dispositi. 2. Quia necessaria pœnitentis dispositio regulariter cognosci non potest, nisi ab effectu, qui est probata per experientiam vitæ emendatio. 3. Sic fuit usus primitivæ Ecclesiæ, in qua nemo absolvebatur, nisi qui multo tempore Sacerdotum operâ ad absolutionem esset præparatus. Sententia ista prorsus rejicienda est, quia praxis communis Ecclesiæ contraria est, nempe pœnitentem communiter rectè judicari dispositum & posse absolvi, qui primâ vicè confitetur aliquod